

Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen

Milieuverklaring Jaar 2015

Inhoud

1	KBIN	4
1.1	Zijn identiteit	4
1.2	Zijn opdracht	4
1.3	Structuur.....	5
1.4	Zijn Kwaliteits-, Milieu- en Safetybeleid.....	6
2	Beschrijving van het milieumanagementsysteem	8
2.1	Bereik.....	8
2.2	Verantwoordelijkheid.....	8
2.3	De werking.....	8
3	Milieuaspecten en -doelstellingen 2015 - 2017	9
4	Doelstellingen 2015-2017: Onze ambities	12
4.1	Mobiliteit	12
4.2	Energie.....	15
4.3	Water.....	19
4.4	Afval.....	20
4.5	Papier	22
4.6	Biodiversiteit	23
4.7	Aankopen	24
4.8	Communicatie	24
4.9	CO ₂ -uitstoot.....	25
4.10	Missies	26
4.11	Invloed.....	27
5	Validatieverklaring	28

Het KBIN engageert zich voor het milieu

De kwaliteit, het milieu, de veiligheid en het welzijn op het werk zijn altijd essentiële elementen geweest in het functioneren van ons Instituut. Tot op heden hebben wij deze principes informeel toegepast. Om deze te versterken, leek het ons nuttig om over te gaan tot een volgende etappe, door, op een zo correct mogelijke wijze, het beschrijven en het documenteren van de praktische invulling van onze dagdagelijkse activiteiten.

Daarom, in het kader van de continue verbetering van onze werking, heeft de Directieraad besloten om ons Instituut te voorzien van een geïntegreerd managementsysteem Kwaliteit-Milieu-Safety. Wat betreft het luik Kwaliteit spreken wij hier concreet over de activiteiten van de Algemene directie, de Directie Ondersteuningsdiensten en het beheer van onze collecties. De luiken Milieu en Safety bevatten op hun beurt alle activiteiten van het Instituut.

Deze verklaring heeft als doel het tonen van ons engagement om de milieuprestaties van het KBIN te verbeteren. In dit document kunt u dit engagement op concrete wijze waarderen.

Veel leesplezier!

Dr Camille Pisani
Algemeen Directeur

1 KBIN

1.1 Zijn identiteit

Het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN) is een instelling van de Belgische federale overheid. Het voert belangrijke wetenschappelijke onderzoeksactiviteiten uit, verricht openbare dienstverlening en staat via het Museum voor Natuurwetenschappen open voor iedereen.

Een op drie mensen op het KBIN is wetenschapper. Het wetenschappelijk personeel bestaat vooral uit biologen, paleontologen en geologen, maar ook uit oceanografen, antropologen, prehistorici, archeologen, geografen, fysici, bio-ingenieurs en wiskundigen, wat zo multidisciplinair onderzoek mogelijk maakt.

Het KBIN werkt aan een grootscheeps programma ter digitalisering van zijn collecties en heeft hiervoor het opensourceplatform DaRWIn ontwikkeld, dat online toegankelijk is en waar alle gegevens over alle collecties kunnen ingevoerd worden. Zijn collecties zijn de grootste van Europa na die van Londen en Parijs; het heeft het Europese keurmerk "grote onderzoeksinfrastructuur" ontvangen.

Het Museum heeft een leidersrol op het vlak van promotie en verspreiding van de wetenschappelijke cultuur, zowel binnen als buiten zijn muren, in het bijzonder door middel van tentoonstellingen en rondreizende publieksactiviteiten. Zijn Galerij van de Dinosauriërs, de grootste van Europa, is wereldwijd bekend. Met vooruitstrevende en ambitieuze renovaties streeft het Museum er onophoudelijk naar om steeds aangenamer te worden, te voldoen aan de maatschappelijke verwachtingen en mensen er toe aanzetten om respectvol met de natuur om te gaan.

In het KBIN, in de Vautierstraat, spannen bijna 400 medewerkers zich in om de kennis van ons natuurlijk erfgoed te beheren, te verrijken of te verspreiden.

1.2 Zijn opdracht

1. Natuurwetenschappelijk onderzoek op deze domeinen:
 - De biodiversiteit en de evolutiemechanismen van het leven
 - De terrestrische, mariene en zoetwaterecosystemen
 - De geschiedenis van het leven, het klimaat, de menselijke nederzettingen
 - De geologie van België en de modelisatie van de Noordzee

2. Wetenschappelijke expertise voor de overheid:

Het KBIN levert wetenschappelijke expertise voor de internationale verbintenissen van België rond milieubescherming. Het ontwikkelt instrumenten en methodes om de natuurlijke, terrestrische of mariene milieus te monitoren. Het geeft nuttige adviezen rond het nationale en het Europese beleid in verband met de bescherming en het behoud van natuurgebieden en van de biodiversiteit.

3. Behoud en beheer van erfgoed- en wetenschappelijke collecties:

De collecties van het KBIN zijn Belgisch erfgoed van wereldwijd belang. Met 37 miljoen specimina zijn ze vooral een referentie en een instrument voor het onderzoek.

4. Verspreiding van wetenschappelijke kennis in de maatschappij:

Voor het grote publiek is het Museum voor Natuurwetenschappen het zichtbare deel van het KBIN. Het bestaat uit 16 000 m² zalen voor vaste en tijdelijke tentoonstellingen en educatieve ateliers en ontvangt elk jaar 330 000 bezoekers, waarvan ongeveer 30 % in schoolverband.

1.3 Structuur

Algemene Directie
Camille Pisani

DIRECTIE ONDERSTEUNINGSDIENSTEN

Patricia Supply

ICT & Multimedia

Eric Danon

Personeel en Organisatie

Anouk Schoeters

Financiële Dienst

Olivier Ninane

Technische en Logistieke Diensten

Gilbert Claes

Security and guard service

Kristel Claes

OPERATIONELE DIRECTIE PUBLIEK

Pierre Coulon

Communicatie

Yannick Siebens

Tentoonstellingen

Gerard Cobut

Museologie

Marcella Haemelincx

EDUCATIE

Pierre Coulon (fr)

Hans Van Lierde (nl)

Onthaal

Isabelle Vanloo a.i.

MUSEUMSHOP

Pierre Deliens

OPERATIONELE DIRECTIE TAXONOMIE

EN FYLOGENIE

Thierry Backeljau

Laboratorium voor Moleculaire
Systematiek

Vertebraten

Georges Lenglet a.i.

Invertebraten

Thierry Backeljau a.i.

Entomologie

Patrick Grootaert

OPERATIONELE DIRECTIE NATUURLIJK

MILIEU

Patrick Roose

AQUATISCHE EN TERRESTRISCHE

ECOLOGIE

FYSICO-CHEMIE VAN ECOSYSTEMEN

DATAVERWERKING EN MODELLERING VAN

ECOSYSTEMEN

MEETDIENST OOSTENDE & RV BELGICA

DATA EN INFORMATIECENTRUM VOOR

BIODIVERSITEIT EN ECOSYSTEMEN

BEHEERSEENHEID VAN HET

MATHEMATISCH MODEL VAN DE

NOORDZEE

BELGISCHE

BELEIDSONDERSTEUNINGSGROEP VOOR

BIODIVERSITEIT

OPERATIONELE DIRECTIE AARDE EN

GESCHIEDENIS VAN HET LEVEN

Pascal Godefroit

BELGISCHE GEOLOGISCHE DIENST

Yves Vanbrabant a.i.

EVOLUTIE VAN DE PALEOGESCHIEDENIS

Etienne Steurbaut

MENS EN MILIEU IN HET QUARTAIR

Wim Van Naer

LABORATORIA VOOR

AARDWETENSCHAPPEN

Sophie Decree

Thierry Locue

Wetenschappelijke dienst

Patrimonium

PATRICK SEMAL

DIDLIOTHEEK

Laurent Meese

WETENSCHAPPELIJKE COLLECTIES EN

ARCHIEVEN

Patrick Semal

1.4 Zijn Kwaliteits-, Milieu- en Safetybeleid

Kwaliteits-, Milieu- en Safetybeleid

Het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen maakt deel uit van de Programmatorische Federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid (POD Wetenschapsbeleid), die tot de diensten van de eerste minister behoren.

Fundamenteel wetenschappelijk onderzoek:

het wetenschappelijk onderzoek op het gebied van natuurwetenschappen, in hoofdzaak gericht op evolutie, diversiteit en ecosystemen.

Wetenschappelijke dienstverlening:

de wetenschappelijk onderbouwde dienstverlening aan overheids- en privé-instellingen en organismen die betrokken zijn bij het beheer van het natuurlijk patrimonium en in het bijzonder inzake toepassing van gewestelijke, federale, Europese en internationale verdragen en wetgeving.

Patrimonium:

het beheer en uitbouw in de hierboven vernoemde domeinen van verzamelingen, databanken, gespecialiseerde bibliotheken en archieven die een referentie vormen van nationaal en internationaal niveau.

Museum:

de verspreiding van kennis inzake natuurwetenschappen door het inrichten van vaste tentoonstellingszalen in het Museum voor Natuurwetenschappen, tijdelijke tentoonstellingen en diverse educatieve activiteiten.

Onze opdrachten, zoals hierboven verwoord, vereisen van ons een proactief bestaan op vele domeinen.

In 2014 hebben wij besloten om een geïntegreerd kwaliteits-, milieu- en safetymanagementsysteem in te richten dat voldoet aan de eisen van de norm ISO 9001, aan het Europese reglement 1221/2009 (EMAS) en aan de norm OHSAS 18001.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van het KBIN heeft betrekking op de activiteiten van de Algemene Directie, de Directie Ondersteuningsdiensten en de Wetenschappelijke Dienst Patrimonium (verwerving, documentering, bewaring en valorisatie van de collecties van recente vertebraten, van recente invertebraten, van entomologie, van antropologie en prehistorie, van geologie en van paleontologie).

De managementsystemen inzake milieu en safety hebben betrekking op de activiteiten van de Algemene Directie, de Directie Ondersteuningsdiensten, de Operationele Directies en de Wetenschappelijke Dienst Patrimonium, allen van de site Vautier te 1000 Brussel.

Dit geïntegreerde managementsysteem is gericht op het continu verbeteren van de prestaties in overeenstemming met de wettelijke en reglementaire voorschriften. Het doel is om de werking van de processen te optimaliseren en om de tevredenheid van interne en externe gebruikers te verbeteren (de andere Federale Wetenschappelijke Instellingen, andere federale overheidsdiensten, de actoren van de administratieve en begrotingscontrole, de universiteiten, de onderzoekscentra, de internationale instellingen, de gewesten en gemeenschappen, de publieke en/of private partnerbedrijven, de andere musea en science centers en, in fine, de burgers).

Het geïntegreerde managementsysteem Kwaliteit-Milieu-Safety is onderdeel van de strategische doelstellingen van het managementplan 2012-2017 van het KBIN (projecten 52, 62 en 64) en draagt eveneens bij tot het behalen van volgende strategische doelstellingen:

- Beheer van de collecties en van het patrimonium (Verbeteren van de valorisatie van de wetenschappelijke collecties)
 - Een Wetenschappelijke Dienst Patrimonium met een actieplan om het beheer van de collecties, hun toegankelijkheid en hun valorisatie door onderzoek te verbeteren (project 3)
 - Herziening van het reglement van de collecties (project 4)
 - Digitaliseren van de gegevens over de collecties (project 5)
 - DaRWIn, een verrijkte en gedeelde open source tool (project 6)
 - Nieuwe taxidermie (project 10)
 - De alcoholcollecties aan de normen laten voldoen (project 11)

- Het verbeteren van het functioneren en van het beheer van de instelling
 - ICT-ondersteuning aan de beheersprocedures (project 47). Modernisering van de beheersprocedures: homogenisering van de procedures, verhogen van de efficiëntie, verhoogde traceerbaarheid en verbetering van de milieu-impact
 - Competentiemanagement (project 49)
 - Beheer van de opleidingen (project 50)
 - Instellen van een nieuwe methode voor het beheren van de budgetten (project 53)
 - Beheersysteem van de verschillende organisatorische processen met betrekking tot de gebouwen (project 57)
 - Greenprinting (project 60)
 - Ontwikkelen van mogelijkheden tot videoconferencing: moderniseren/renoveren van de vergaderzalen op IT/AV-vlak (project 61)

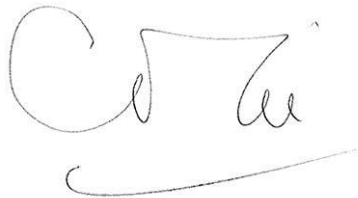
- Communicatie en volgorisatie
 - Rapportage en indicatoren (project 63)

Wat milieu betreft, dateert ons engagement reeds van 2008. Toen heb ik het Charter van het label 'Ecodynamische onderneming' getekend dat heeft geleid tot het behalen van een eerste ster in 2010 en van een tweede ster drie jaar later. Op deze solide basis en onder het principe van continue verbetering lijkt me het instellen van een milieumanagementsysteem (EMAS) een verder logisch en consequent objectief te zijn. Dit is, in lijn met onze kerntaken, de externe erkenning van ons engagement voor duurzame ontwikkeling, voor het respect voor onze omgeving en toont onze wil om de impact op het milieu van onze dagelijkse activiteiten te verminderen. Met dit engagement willen wij eveneens onze invloed aanwenden om onderzoek en toepassingen, die potentieel positief zijn voor de duurzame ontwikkeling, te ontwikkelen en uit te breiden alsook om onze partners/klanten te sensibiliseren naar duurzame ontwikkeling.

Ik heb de kwaliteitsmanager, de milieucoördinator en de preventieadviseur gelast met het oprichten, het implementeren en het onderhouden van ons geïntegreerd managementsysteem Kwaliteit-Milieu-Safety. Ik reken eveneens op de nauwe samenwerking van de Operationele Directeurs en de Directeur Ondersteuningsdiensten, van de diensthoofden alsook op de actieve medewerking van ieder van jullie.

Op 1 september 2014

Camille Pisani
Algemeen directeur KBIN

2 Beschrijving van het milieumanagementsysteem

2.1 Bereik

Het dynamisch milieumanagementsysteem betreft:

- de **activiteiten van de ondesteuningsdiensten van het KBIN**: ICT & Multimedia, Personeel en Organisatie, Financiële Dienst, Technische en Logistieke Diensten en de Veiligheids- en Bewakingsdienst op de Vautiersite.
- de **operationele activiteiten van het Instituut** die vallen onder vier operationele directies en één transversale dienst, die gehuisvest zijn in de Vautierstraat:
 - Operationele Directie Publiek
 - Operationele Directie Taxonomie en Fylogenie
 - Operationele Directie Natuurlijk Milieu, met uitzondering van de Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee en de Belgica en de Meetdienst in Oostende
 - Operationele Directie Aarde en Geschiedenis van het Leven
 - Wetenschappelijke dienst voor het Patrimonium

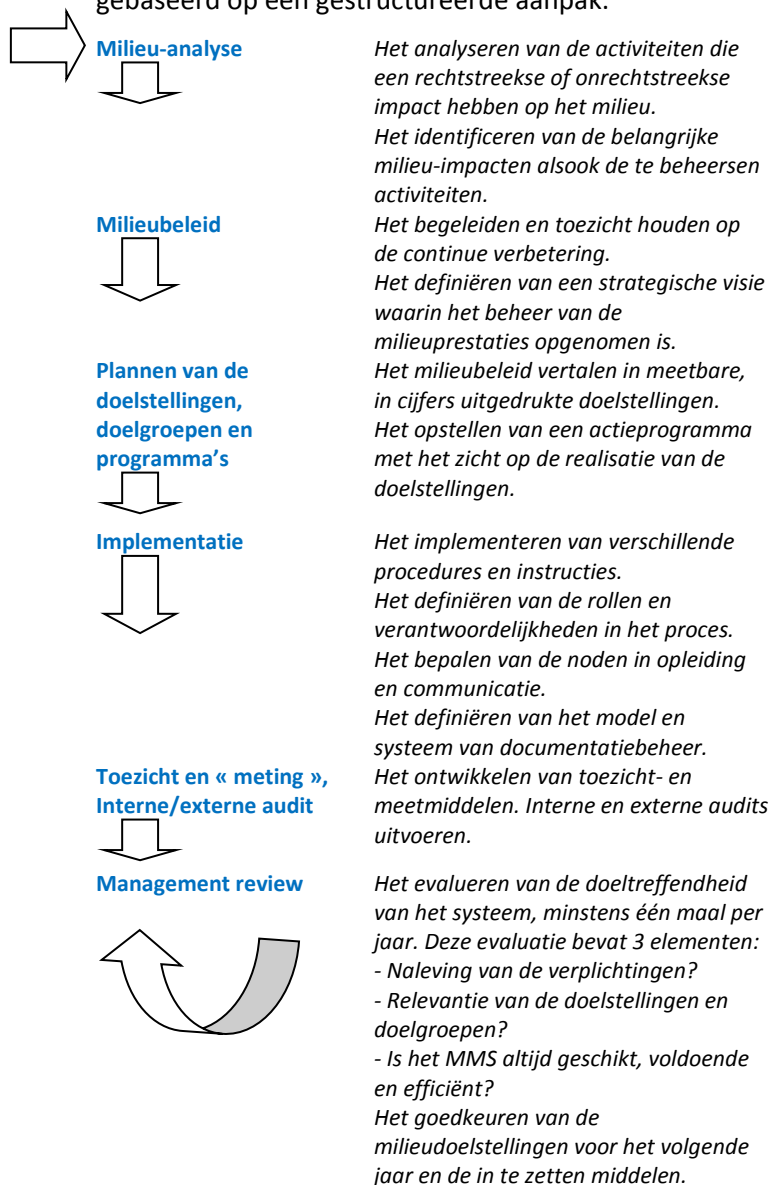
2.2 Verantwoordelijkheid

De milieucoördinator is belast met de coördinatie en de opvolging van het milieumanagementsysteem (MMS). Hij rapporteert rechtstreeks aan de Algemeen Directeur. **De beheersing van de milieu-impacten is echter een zaak van iedereen!** Alle personeelsleden doen mee en wisselen de goede milieupraktijken uit. Het KBIN heeft zo een Ecoteam, dat actief is in de realisatie van concrete projecten en waarbij de samenwerking met de milieucoördinator onmisbaar is.

2.3 De werking

Een MMS houdt in dat een organisatie tot stand wordt gebracht waarin op ieder niveau van het instituut en bij iedere beslissing rekening gehouden wordt met het milieu. De voornaamste doelstelling is het continu verbeteren van de milieuprestaties.

De implementatie van een dergelijk systeem is gebaseerd op een gestructureerde aanpak:

Het geheel van het systeem berust op de realisatie, op systematische en continue wijze, van deze opéénvolging van stappen. Alle documenten en procedures van het MMS zijn beschikbaar op de Wiki-pagina van EMAS of op aanvraag bij de milieucoördinator.

3 Milieuaspecten en -doelstellingen 2015 - 2017

Het KBIN heeft een analyse uitgevoerd van het geheel van haar directe effecten op het milieu. Voor elk effect werd een evaluatie op basis van zes criteria uitgevoerd. Deze oefening heeft het KBIN toegelaten de vinger te leggen op de belangrijke milieuaspecten die gelinkt zijn aan de activiteiten. Zo kunnen de milieudoelstellingen bepaald worden.

Vervolgens heeft het KBIN een analyse uitgevoerd van het geheel van haar indirecte effecten op het milieu. De belangrijke milieuaspecten gelinkt aan deze missies zijn opgenomen onder de doelstellingen missies en invloed.

Ten slotte heeft het KBIN een analyse uitgevoerd van haar wettelijke verplichtingen en zal alles in het werk stellen om deze te verzekeren, en vooral het protocol van Nagoya inzake toegang tot genetische rijkdommen en de eerlijke en billijke verdeling van voordelen voortvloeiende uit hun gebruik met een commercieel doel, voor onderzoek of voor andere doelstellingen.

Een synthese van de doelstellingen 2015-2017 wordt op de volgende pagina schematisch weergegeven.

Informatiefiche van het KBIN

2014	
Naam	Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (NACE code 72.1)
Adres	Vautierstraat, 29, 1000 Brussel
Type van bezetting	Bezetter
Verwarmde oppervlakte van de gebouwen	60.972 m ²
Aantal bezoekers / jaar	330.000 Bezoekers
Aantal werknemers / voltijds equivalenten	394 - 305,82
Parkeerplaatsen	96
Fietsenstallingen	32 + Villo! station
Verantwoordelijke milieuvergunning	KBIN - Regie der Gebouwen (1) 26/02/2023
Milieuerkenning KBIN	Label Ecodynamisch bedrijf 2*

(1) De installaties zijn onder de verantwoordelijkheid van de Regie der Gebouwen

Rechtstreekse milieudoelstellingen van de eerste EMAS-cyclus

MOBILITEIT: Zich anders gaan verplaatsen (voorrang geven aan alternatieve vervoerswijzen) om zo minder de individuele auto te gebruiken en dus de gevolgen voor het milieu te beperken.

Doel: Overschakeling van 2 % per cyclus (hetzij 0,66 % per jaar) van het woon-werkverkeer naar minder vervuilende vervoerswijzen

Acties:

Diagnose van de verplaatsingen voor Leefmilieu Brussel en voor FOD Mobiliteit

Een mobiliteitsplan opstellen

Meer informatie verschaffen over alternatieve vervoerswijzen (opvolgen van nieuwe lijnen, nieuwe dienstregelingen ...) voor personeel en bezoekers

Op het internet/intranet plaatsen van door de EC aangeboden relevante informatie

Oplijsten van de vergoede zendingen in België en van de zendingen naar het buitenland en hiervoor een indicator opstellen

Opleiding fietsen in de stad

ENERGIE: Het energieverbruik verminderen door een rationeler gebruik.

Doel: Het evalueren van de beheersing van ons energieverbruik en het invoeren van een energetische boekhouding van de huidige gebouwen

Acties:

Het energieverbruik (elektriciteit en stookolie) trimestrieel opvolgen in een Excel-sheet;

De verdeling van het verbruik per onderdeel analyseren: verlichting, informatica, techniek en andere;

Berekening van de EPB (Energetische Performantie van het Gebouw);

Het onderhoud van de ketels jaarlijks opvolgen om de productie van verwarming te optimaliseren;

Het personeel sensibiliseren, door de verspreiding van informatie over het verbruik van verwarming en elektriciteit;

Het nieuw personeel informeren over het rationeel gebruik van de specifieke elektrische toestellen;

Vorbereiding van een nota rond huishoudelijke toestellen en toepassing van de nota inclusief een inventaris van de huishoudelijke toestellen in de kantoren;

Studie van de contracten van de multifunctionele fotokopieertoestellen voor de verbetering van het rationeel verbruik van energie (optie standby, ...);

De computers regelen voor een rationeel gebruik van energie.

WATER: Het waterverbruik verminderen.

Doel: Inschatten hoe we ons waterverbruik beheersen en bepalen van een indicator van het verbruik in de huidige gebouwen

Acties:

Maandelijkse opvolging van het waterverbruik in een Excel-bestand

Start van een analyse van de verdeling van het verbruik volgens grote verbruikers: sanitair, technisch, wetenschappelijk ...

Resultaten van de diagnose communiceren om vooral in sanitaire installaties duurzaam gedrag te bevorderen

Kapotte sanitaire installaties vervangen door minder waterslindende (aankoopcriterium)

De schoonmaakploeg aanzetten om zo zuinig mogelijk met water en schoonmaakproducten om te springen

AFVAL: De afvalproductie verminderen en controleren

Doel: Acties uitvoeren ten opzichte van het personeel en de externe correspondenten met het zicht op een meer rationeel gebruik van de verbruiksgoederen (de hoeveelheid restafval verminderen met 1% per VTE per jaar), een vermeerdering van de recyclagegraad (het vermeerderen van het aantal producten die naast papier en PMD in het recyclenetwerk terecht komen) en een totale wettelijke conformiteit.

Acties:

Opstellen van sorteerregels met vermelding van type afval per recipiënt

Opstellen van een stel indicatoren op basis van de resultaten

Nagaan welke types gevaarlijk afval hier aanwezig zijn en die oplijsten

Het personeel informeren en bewustmaken rond de types afval en de verdeling ervan

Onderzoeken van de afvalstromen en welke gerecycleerd worden

Bewustmaken rond recyclage en sorteren, vooral wat papier, batterijen ... betreft

Het interne onderhoudspersoneel informeren over het belang van afvalsortering

Onderaannemers informeren over het belang van afvalsortering

Communiceren rond de gerecycleerde producten die we kopen en over ons 'groen' aankoopbeleid

Onrechtstreekse milieudoelstellingen van de eerste EMAS-cyclus

MISSIES: Het ontwikkelen en doen groeien van onze activiteiten die in de logica van de duurzame ontwikkeling ingeschreven zijn.

Doel: De invloed van het KBIN in het kader van haar missies gebruiken om het onderzoek en de toepassingen die een positief potentieel hebben op de duurzame ontwikkeling te ontwikkelen en doen groeien.

Acties:

Het bepalen en implementeren van een evaluatiemethode van onze missies die een belangrijke impact hebben op het milieu;

De mogelijkheid onderzoeken om een DO-criterium toe te voegen in de evaluatie van de projecten;
Valoriseren van de basismissies die een positief potentieel hebben op het milieu en/of de DO in de milieuverklaring.

INVLOED: Het verhogen van de sensibilisering van onze partners voor duurzame ontwikkeling.

Doel: De invloed van het KBIN benutten om de sensibilisering voor de duurzame ontwikkeling bij de actoren met wie ze contact heeft te ontwikkelen en verhogen.

Acties:

Een EMAS-punt integreren in alle staff-vergaderingen;

Een lijst van evenementen opstellen en de mogelijkheden tot sensibilisering voor de Duurzame

Ontwikkeling bestuderen voor elk type evenement;

Eén maal per jaar een artikel schrijven over het milieubeheerssysteem van het KBIN, bijvoorbeeld in de e-Science Connection;

Studie van de mogelijkheden van indirecte sensibilisering zoals bij het opsturen van aanvragen, uitnodigingen...;

De federale tool "Duurzame evenementen" van het Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling gebruiken wanneer deze afgewerkt is.

4 Doelstellingen 2015-2017: Onze ambities

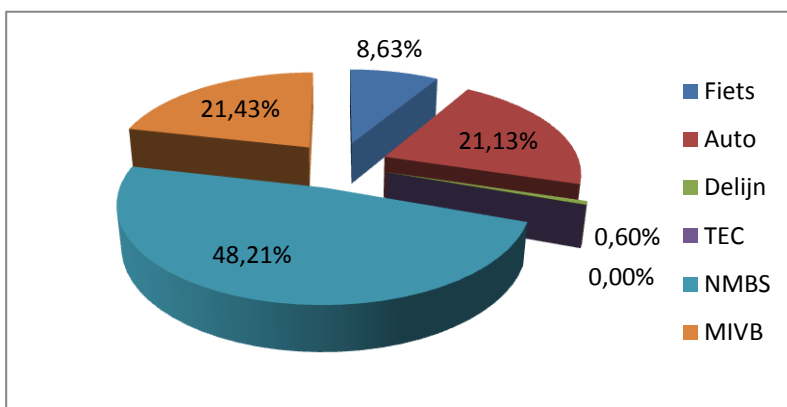
4.1 Mobiliteit

Mobiliteit werd uit drie oogpunten benaderd: enerzijds het woon-werkverkeer, anderzijds de mobiliteit rond 'zakereizen' en ten slotte de mobiliteit als gevolg van vergaderingen, colloquia en andere door het Instituut georganiseerde activiteiten.

- **Onze doelstelling** Zich anders verplaatsen (voorrang geven aan alternatieve verplaatsingen) om het gebruik van individuele auto's, en dus ook de gevolgen voor het milieu, te verminderen.
- **Ons doel** Overschakeling van 2 % per cyclus (hetzij 0,66 % per jaar) van het woon-werkverkeer naar minder vervuilende vervoerswijzen

4.1.1 Woon-werkverkeer

Voor het woon-werkverkeer zijn we wettelijk verplicht een bedrijfsvervoerplan op te stellen. Dit is gebeurd en we hebben het opgestuurd naar het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM) en naar de FOD Mobiliteit.

Het eerste plan werd opgesteld op basis van een in 2014 gevoerde enquête waarbij de personeelsleden van het Instituut gevraagd werd met welk vervoersmiddel ze kwamen. Figuur 1 toont het percentage duurzame verplaatsingen (openbaar vervoer, fiets of te voet) die het personeel aflegt voor hun hoofdtraject (dit is de grootste afstand tussen woon- en werkplaats, voor het grootste deel van het jaar).

Uit de resultaten blijkt dat meer dan 78 % van het personeel zich duurzaam verplaatst voor het woon-werkverkeer. De belangrijkste stimuli zijn de

Figuur 1. Woon-werkverkeer door het personeel van het Instituut in percentages volgens vervoersmiddel

vergoeding voor het openbaar vervoer (voor 100 %) en de fietsvergoeding (0,20 €/km).

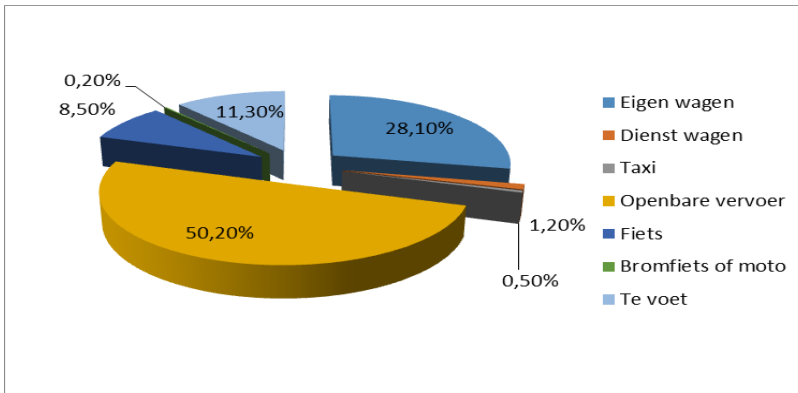
4.1.2 Het fietsgebruik bevorderen

In september 2014 maakte het Ecoteam promotie voor het fietsgebruik bij alle personeelsleden met een mail waarin stond dat het KBIN zich ingeschreven had voor **Bike to Work**.

Dat is een uniek online motivatieprogramma dat aanzet om samen een inspanning te leveren. Hiermee willen we personeelsleden ertoe brengen met de fiets naar het werk te komen, om het even of ze graag rustig rijden of liever een sportprestatie leveren. Met het programma kan je de gefietste afstand en het percentage van het fietsgebruik berekenen, maar als kers op de taart is er ook een beloning voor alle gemotiveerden, want ze winnen elke dag punten als ze de fiets gebruiken.

4.1.3 Mobiliteit in verband met zendingen

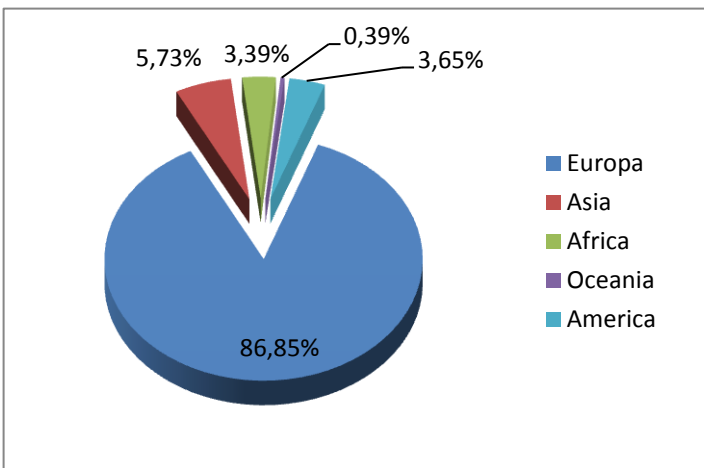

Figuur 2. Vervoerswijzen (in %) bij zendingen in Brussel

Ook figuur 2 toont resultaten van de enquête rond mobiliteit en duidt aan welke vervoersmiddelen gebruikt worden bij de zendingen binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Bijna 70 % van de zendingen gebeuren met een duurzaam vervoermiddel. Op te merken valt dat bij dergelijke verplaatsingen 8,50% de fiets gebruikt.

Voor zendingen in België vergoedt het Instituut, op enkele uitzonderingen na, alleen de kost van het openbaar vervoer. Het is dus geen verrassing dat 50 % van de medewerkers bij de

mobilitateisenquête verklaarden dat ze voor zendingen vooral het openbaar vervoer gebruiken; 29 % neemt de wagen (vooral voor bestemmingen waar weinig openbaar vervoer komt) en 11 % voor andere vervoerswijzen.

Figuur 3. Buitenlandse zendingen volgens het bezochte werelddeel

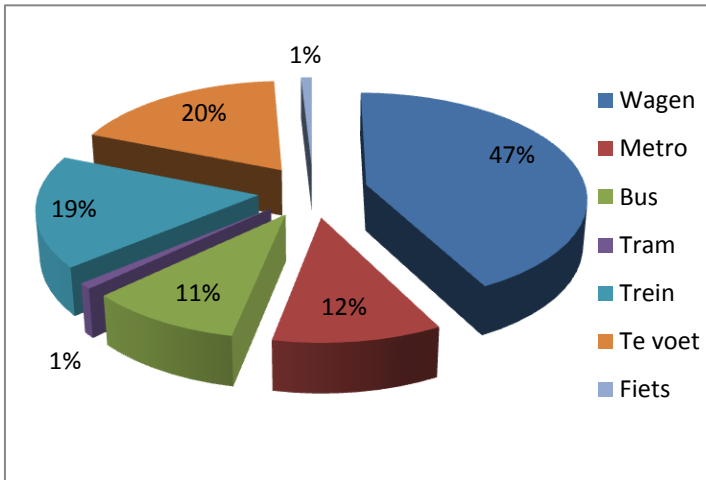
Voor de zendingen naar het buitenland werd er in 2009 een kleine studie verricht, waarvan de resultaten in figuur 3 te zien zijn. Het personeel gaat per jaar gemiddeld 750 keer op zending naar het buitenland, waarvan 87 % in Europa. De meeste verplaatsingen gebeuren met de trein of met de HST: vliegvluchten worden alleen toegelaten voor afstanden boven de 800 km.

4.1.4 Mobiliteit van de dienstauto's

Het Instituut beschikt over drie dienstauto's die de Algemeen Directeur en de logistieke dienst gebruiken. Ze rijden alle drie op diesel. Met de tankkaart wordt het verbruik opgevolgd en ook de gereden kilometers worden in het oog gehouden.

De drie auto's samen hebben in het hele jaar 2014 nauwelijks 49 000 km afgelegd.

4.1.5 Mobiliteit van de bezoekers

Figuur 4. Percentage individuele museumbezoekers per vervoersmiddel

Uit de aard van zijn opdracht trekt het Instituut elk jaar een grote stroom bezoekers: ongeveer 330 000 per jaar.

Het Publieksobservatorium van de FWI houdt regelmatig tevredenheidsenquêtes waarbij het ook naar de mobiliteit van de bezoekers peilt. Figuur 4 toont de verhoudingen die de gegevens uit de laatstgevoerde enquête (2013) opleverden. Op zijn website heeft het Instituut een plannetje geplaatst met de lijnen van de MIVB en van de NMBS waarmee de bezoekers het gemakkelijkst naar het Instituut kunnen komen.

De scholen bezoeken het Instituut meestal met een reisbus.

Volgens het Publieksobservatorium zijn 55 % van de bezoekers afkomstig van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

- **De indicatoren**

- % van het personeel dat zich voor het woon-werkverkeer en voor de zendingen met het openbaar vervoer, met de fiets of te voet verplaatst (bedrijfsvervoerplan wordt om de 3 jaar bijgewerkt).
- Aantal kilometers die de dienstauto's per jaar afleggen
- Hoeveelheid brandstof die de dienstauto's per jaar verbruiken
- Aantal kilometers die jaarlijks met het vliegtuig of met de trein afgelegd worden (bij zendingen in het buitenland)

D
e

Vooruitzichten cyclus 2015 - 2017

Een diepgaande analyse van de beroepsreizen is een prioriteit, om zo de door dit type mobiliteit op het milieu uitgeoefende invloed objectief te bepalen. Toch zal het Instituut de door BrusselMobiliteit georganiseerde Week van de Mobiliteit zeker opnieuw voor dit thema te baat nemen, om bijvoorbeeld bewustmakingsacties rond het woon-werkverkeer op touw te zetten.

4.2 Energie

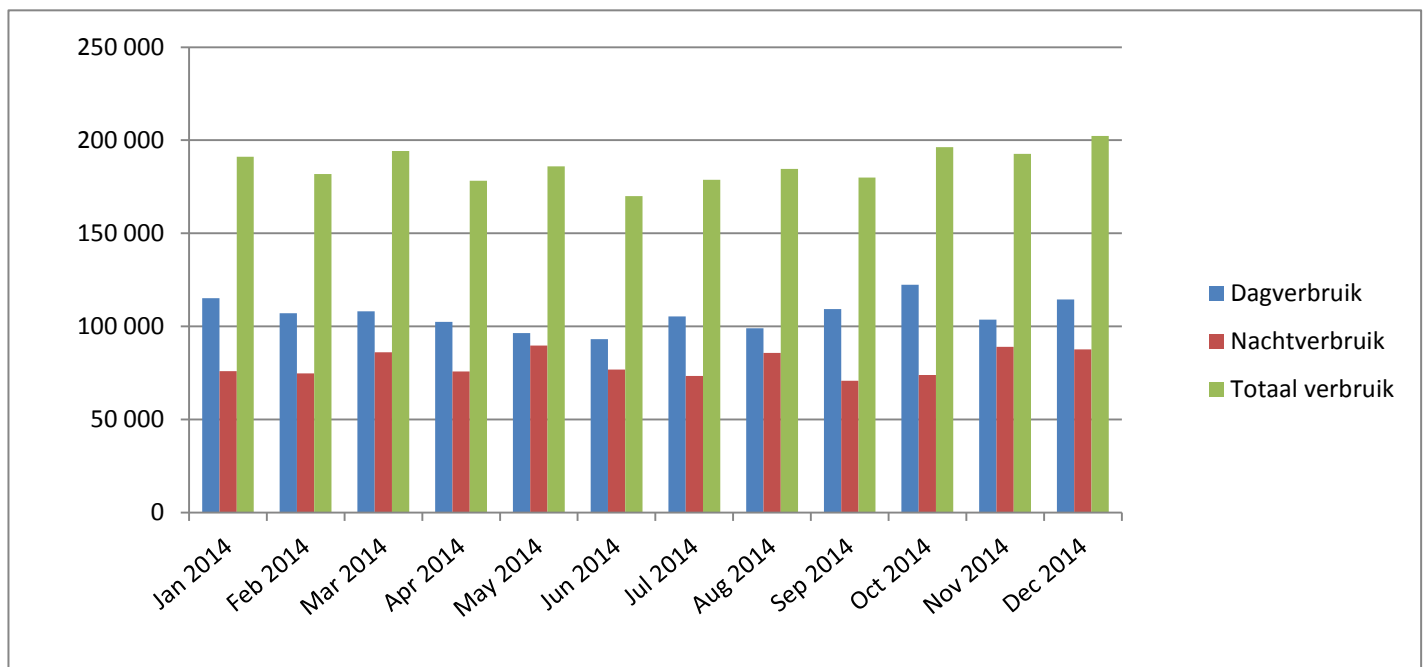
Het energieverbruik van het gebouw bestaat uit :

- gas voor de verwarmingsketels,
- elektriciteit voor verlichting en kantoormachines: pc's, printers, fotokopieerapparaten,
- elektriciteit voor het museumdeelte.

- **Onze doelstelling:** Het energieverbruik verminderen door een rationeler gebruik.
- **Ons doel:** Een algemeen overzicht opstellen van onze energiebeheersing en een energieboekhouding invoeren voor de huidige gebouwen

4.2.1 Elektriciteit: Overzicht per jaar

Voor de in de gebouwen van het KBIN verbruikte energie bestaat er een raamcontract met de Regie der Gebouwen, die voor 100 % groene elektriciteit levert. De gegevens werden met energiemeters op afstand afgelezen.

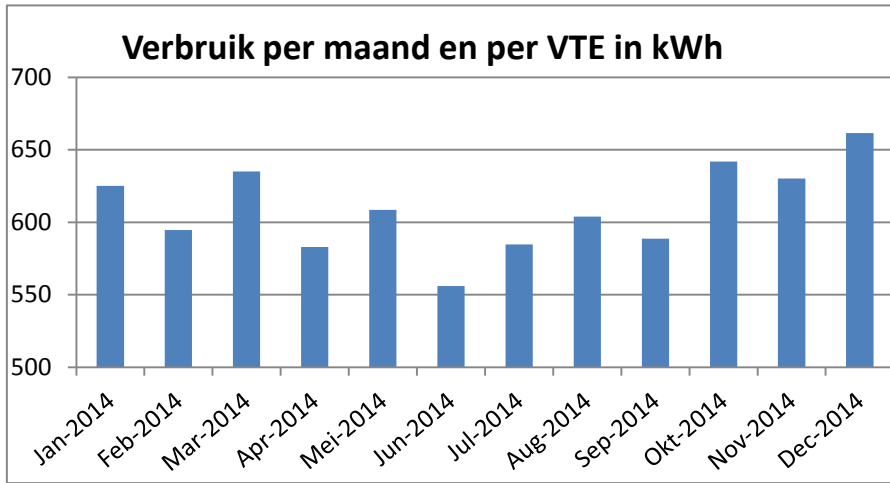
Figuur 5. Elektriciteitsverbruik overdag, 's nachts en in het totaal (in kWh)

Het verbruik wordt over drie categorieën ondergebracht: informatica en wetenschappelijke toestellen, verlichting en tot slot techniek. De verlichting kan in tweeën opgedeeld worden: 'normale' verlichting en museumverlichting. Bij een eerste benadering zou de museumverlichting ongeveer 15 % van het gebruik betekenen.

In 2014 zijn er op het gebouw van de Geologie 39 m² fotovoltaïsche zonnepanelen geplaatst, met een vermogen van 62,4 kWp (kilowattpiek), wat dus ongeveer 2,5 % van het jaarlijkse verbruik zal dekken.

Hoewel het verbruik sinds november 2005 regelmatig werd opgevolgd, is er bij gebrek aan middelen nog geen diepgaande analyse van de verschillende verbruikscategorieën uitgevoerd. Ook moet het nachtverbruik nog in detail geanalyseerd worden.

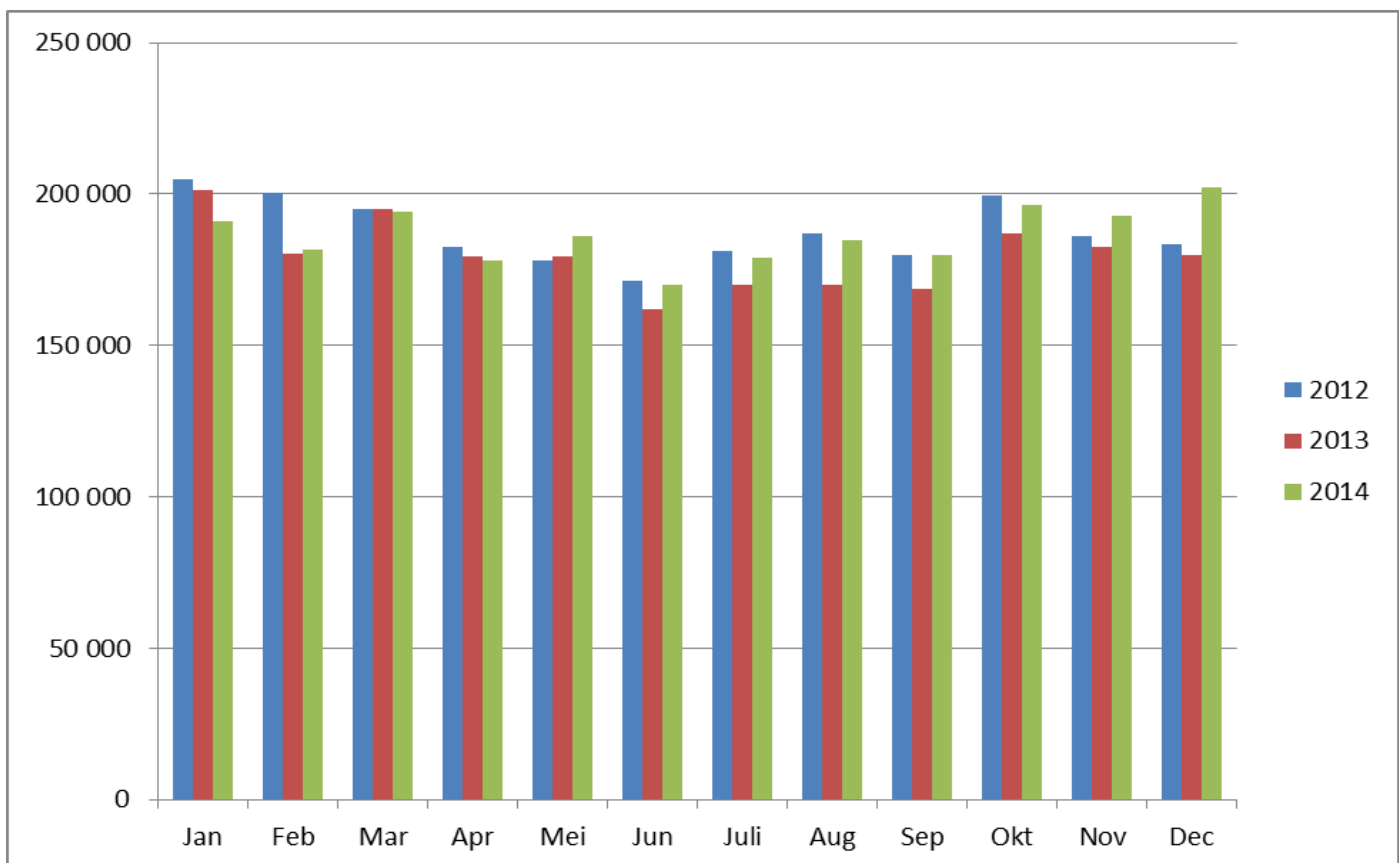
Onderstaande grafiek geeft een beeld van het maandelijks verbruik per voltijds equivalent.

In het jaar 2014 bedroeg het 7312 kWh/VTE, wat hoog blijkt in vergelijking met het gemiddelde verbruik van de federale openbare diensten die EMAS ingevoerd hebben (volgens de benchmarking van het FIDO; 2012). Maar doordat het Museum 6 dagen op 7 open is, moet deze indicator meer in de diepte onderzocht worden om de reële impact van de personeelsleden duidelijk te maken.

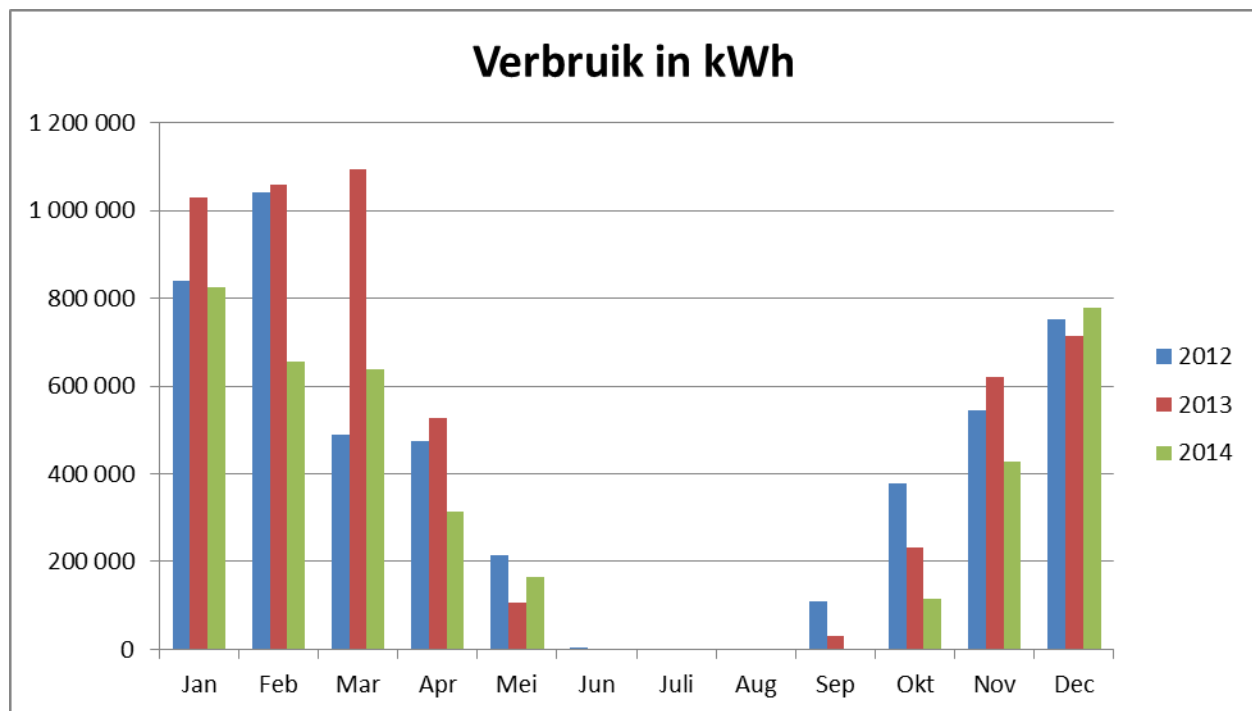
Figuur 6. Elektriciteitsverbruik (kWh/VTE)

De evolutie van het jaarlijks verbruik is vrij stabiel, wat uit onderstaande grafiek blijkt.

Figuur 7. Jaarlijkse evolutie van het maandelijks elektriciteitsverbruik (kWh)

4.2.2 Verwarming

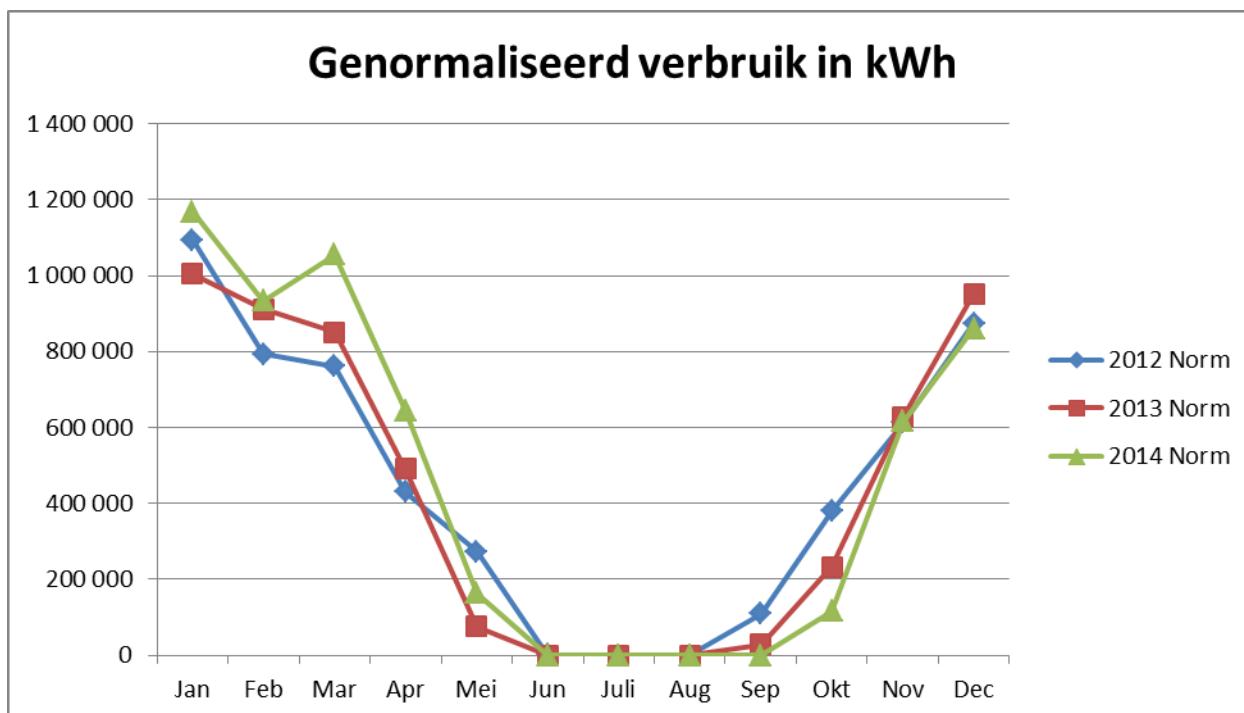

Figuur 8. Totaal werkelijk gasverbruik per maand (kWh).

Om de oorzaken van dit verbruik goed te begrijpen, moeten we beseffen hoe de verwarming functioneert. Het Instituut bestaat uit vier met elkaar verbonden gebouwen van samen 60 000 m², die door één ketelhuis verwarmd worden. Het oudste gebouw dateert uit 1881 en heeft door de tijd al diverse renovaties ondergaan. Het indrukwekkendste gebouw (31 000 m²), met 3 m hoge plafonds en ramen in aluminium, wacht op een grondige renovatie.

In het hele complex zijn er drie types van ruimtes: het museumgedeelte van in totaal 16 000 m², dat 6 op 7 dagen open is; het kantoorgedeelte (met inbegrip van gangen, sanitair ...) van 29 000 m², dat 7 op 7 dagen open is, maar op zondag onverwarmd is; ten slotte de bewaar- en opslagplaatsen, waar een mechanische ventilatie de temperatuur constant op 16° houdt.

In 2014 verbruikte het Instituut 4 210 000 kWh voor verwarming. Dit betekent een vermindering van het werkelijke verbruik van 28 % ten opzichte van 2013. Toch blijkt uit de vergelijking van de bedragen voor genormaliseerd verbruik een verhoging van 5,40 % in vergelijking met 2013. Met uitzondering van een anomalie in maart 2014 blijft het genormaliseerde verbruik sinds 2102 ongeveer gelijk. Dat verbruik voor verwarming (70 kWh/m²) is minder dan dat van de federale openbare diensten die EMAS ingevoerd hebben (dit is 107 kWh/m², volgens de benchmarking van het FIDO; 2012).

Figuur 9: totaal genormaliseerd gasverbruik per maand (kWh).
 Het genormaliseerd verbruik is het verbruik waarbij het effect van de seizoenen wordt geneutraliseerd.

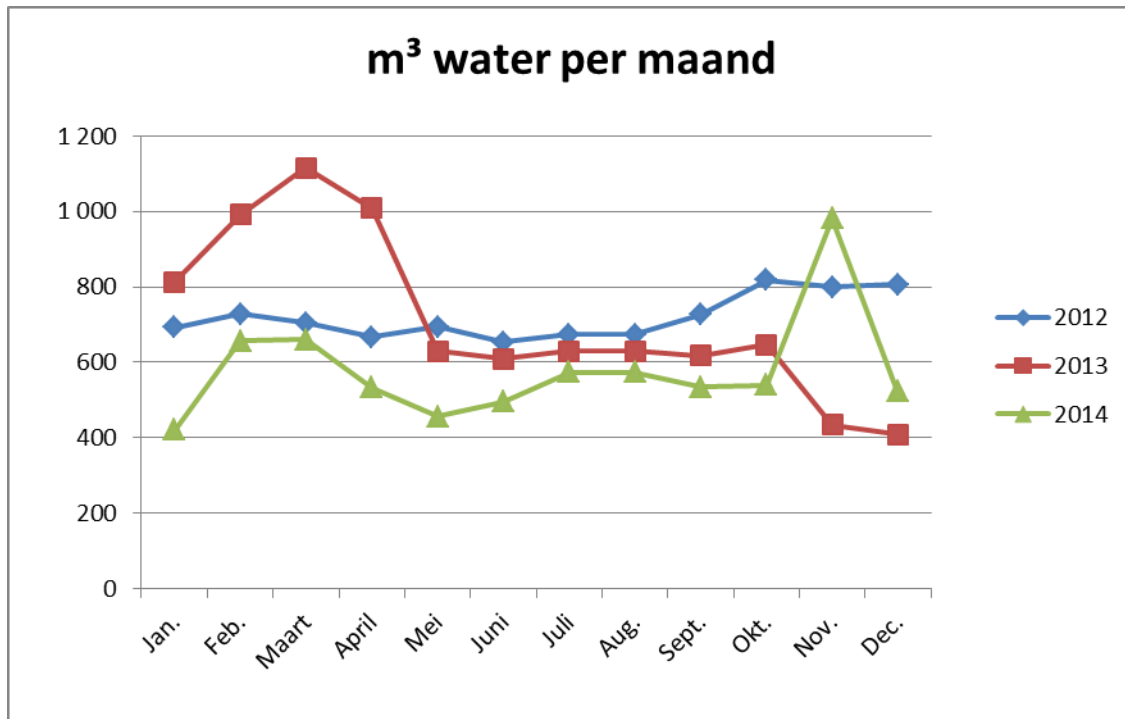
- De indicatoren**
 - Gasverbruik in kWh / m² / maand.
 - Elektriciteitsverbruik in kWh / VTE / maand.
 - Aantal communicatieacties / jaar
 - Aantal informatieacties en aanwezige personen / jaar

Vooruitzichten cyclus 2015 - 2017

De invoering van een echte energieboekhouding voor zowel elektriciteit als verwarming is een prioriteit om zo een analyse van de grote verbruikerscategorieën te maken. Verscheidene acties zijn voorzien in de doelstelling 'Energie' (zie p. 10). Met al deze acties willen we weten wat het verbruik veroorzaakt.

4.3 Water

- **Onze doelstelling:** Het waterverbruik verminderen
- **Ons doel:** Nagaan hoe we ons waterverbruik kunnen beheersen en een indicator bepalen die het verbruik in de huidige gebouwen opvolgt

Figuur 10. Waterverbruik per maand (m³)

Het Instituut heeft slechts één watermeter die eens per maand opgevolgd wordt. Hierdoor kunnen we niet onmiddellijk optreden als zich een anomalie voordoet. Het verbruik per VTE bedraagt 22,75 m³ voor het jaar 2014. Dit lijkt enorm veel in vergelijking met het verbruik van 11 m³ bij de federale openbare diensten die EMAS ingevoerd hebben (benchmarking door het FIDO). We moeten dus eerst en vooral de oorzaken van dit verbruik kennen. Toch zien we op de grafiek hierboven dat het verbruik over de jaren heen daalt. We hebben tussen 2012 en 2013 een vermindering van 1 % vastgesteld en tussen 2014 en 2013 een vermindering van 18%. De oorzaken van deze vermindering zijn niet duidelijk en er moet verder naar gezocht worden.

De piek in maart 2013 komt door een lek, dat pas na een poos ontdekt werd, omdat het zich in een leiding buitenshuis bevond. De piek in oktober 2014 komt doordat in het departement Geologie voor onderzoek heel veel sedimenten uitgespoeld werden.

- **De indicatoren** Waterverbruik in m³ / maand / VTE

Vooruitzichten cyclus 2015 - 2017

Net zoals bij de energiedragers moet er eerst en vooral een regelmatige opvolging komen, om zo een analyse van de grote verbruikers te kunnen maken (Doelstelling 'Water', zie p 10). Eerst en vooral moeten we inzicht krijgen in ons verbruik om gerichte acties te kunnen voeren en daarna de dalende trend voort te zetten.

4.4 Afval

- **Onze doelstelling:** Afval beperken en beheersen
- **Ons doel:** Acties voeren bij personeelsleden en externe relaties zodat ze verstandiger omgaan met verbruiksgoederen (de hoeveelheid restafval per VTE en per jaar verminderen met 1 %), meer recyclen (zorgen dat er naast papier en PMD meer producten in de recyclageketen komen), en dat ze volledig aan de voorschriften voldoen.

De activiteiten van het Instituut lopen uiteen van administratief werk tot tentoonstellingsopbouw, met de noodzakelijke schrijnwerkerij en verlichting. Daarbij is er nog het collectiebeheer, waar formol of ethanol gebruikt wordt, en het laboratoriumwerk. Al deze activiteiten produceren dus specifiek afval, waarvan onderstaande tabel een kort overzicht biedt, met telkens de manier van afvalverwijdering.

Soorten afval en afvalverwijdering

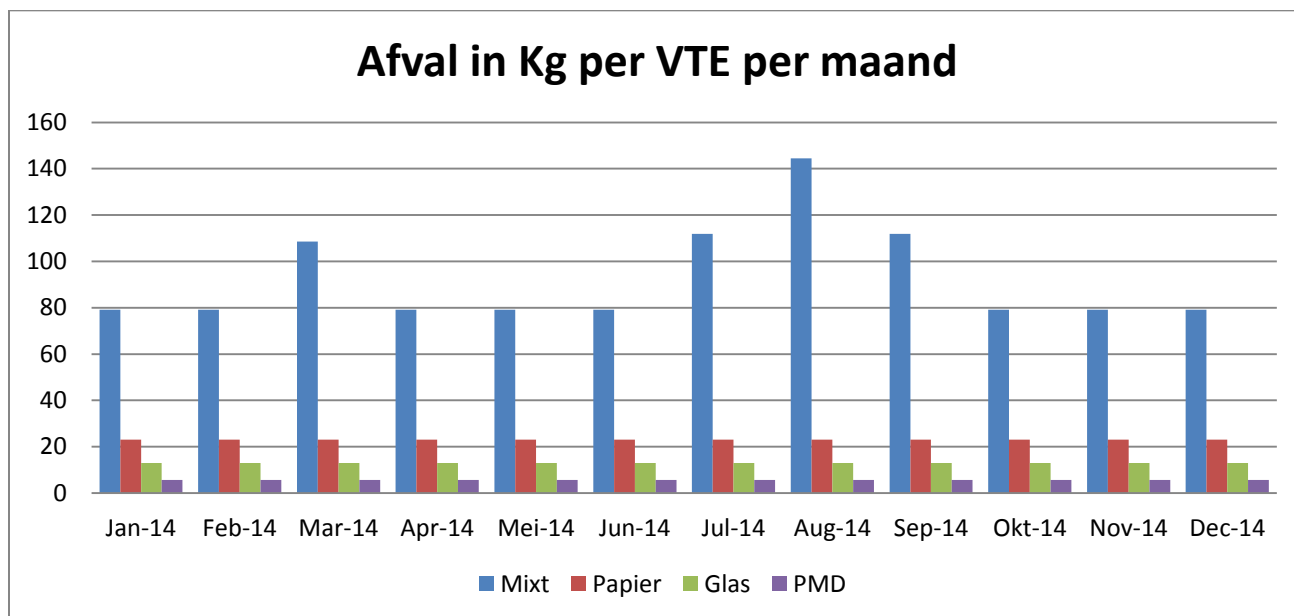
Soorten afval	Afvalverwijdering
Restafval	
Gesorteerd papier en karton	Opgehaald door Net Brussel, recyclage van het gesorteerd afval en verbranding van het restafval
Gesorteerd plastic en blik	
Gesorteerd afval	
Voedselresten	Composteren op het Instituut
Afbraak tentoonstellingen	Bedrijf Amacro: container voor gesorteerd of voor gemengd afval naargelang de behoefte
Bijzonder afval (elektriciteit, elektronica, gevaarlijk ...)	Specifieke verwijdering naargelang het soort afval

Elk personeelslid heeft een restafvalbakje en een papiermand. Voor ander 'huishoudelijk afval' staan er op elke verdieping containers van 240 l. Het Ecoteam nam het initiatief om compostbakjes te plaatsen en zette zich ook in voor een gescheiden inzameling van plastic dopjes, kurken, kaarsen, badgehouders, inktpatronen van de individuele printers en batterijen.

De compostbakjes worden eens per week leeggemaakt in een container van 240 l. Die wordt dan naar de compostplek gebracht. Het compost wordt door de tuiniers beheerd, die het gedeeltelijk gebruiken. Personeelsleden die het nodig hebben, mogen ervan meenemen.

Afval van laboratoria en van het collectiebeheer worden als gevaarlijk beschouwd en als dusdanig door de preventieadviseur beheerd in het raam van het veiligheidsmanagementsysteem volgens de norm OHSAS 18001.

Figuur 10. Hoeveelheid afval per maand (kg/VTE)

Mixt = huishoudelijk restafval + met containers weggevoerd gemengd afval

De pieken van maart, juli, augustus en september zijn ontstaan doordat er dan containers van 20 m³ gebruikt werden om het afval weg te brengen wegens de voorbereidende werkzaamheden voor de renovatie van een gebouw en voor een tijdelijke tentoonstelling. Omdat het Instituut zowel de financiële als de natuurlijke middelen zo veel mogelijk wil benutten, streeft het erna dat de tentoonstellingen in samenwerking met andere instellingen herbruikt kunnen worden.

- De indicatoren**
 - Aantal containers en gewicht (kg) met restafval / maand / VTE
 - Aantal containers en gewicht (kg) met PMD / maand / VTE
 - Aantal containers en gewicht (kg) met gemengd / maand / VTE
 - Aantal containers en gewicht (kg) met papier en karton / maand / VTE

Vooruitzichten cyclus 2015 - 2017

Het zal vooral moeilijk zijn om gegevens uit de praktijk te verkrijgen, want nu beschikken we alleen over informatie uit de factuur. We berekenen het gewicht door de standaardomrekening van VITO toe te passen (bron = OVAM: "Samen maken we morgen beter". Bijlage 4: Omrekeningstabel van m³).

4.5 Papier

	2013		2014		verschil 2013 - 2014
Bedrukte zijden	1 225 635		1 317 451		7,49%
Totaal zwart-wit:	921 949	75,22%	921 279	69,93%	-0,07%
Totaal kleur:	303 686	24,78%	396 172	30,07%	30,45%
Dubbelzijdig:	766 970	62,58%	740 064	56,17%	-3,51%
Enkelzijdig:	458 665	37,42%	577 387	43,83%	25,88%
Totaal v.d. vellen:	842 150	68,71%	947 419	71,91%	12,50%
Print:	948 040	77,35%	1 038 663	78,84%	9,56%
Kopie:	277 288	22,62%	278 248	21,12%	0,35%
Fax:	307	0,03%	540	0,04%	75,90%
Scan:	160 905	13,13%	768 231	58,31%	377,44%

Figuur 11. Verdeling van het papierverbruik (aantal bedrukte, gefotokopieerde en gefaxte bladzijden, in kleur of in zwart-wit)

In 2013 werden met het project Green Printing de 234 aparte printers vervangen door multifunctionele toestellen.

In 2014 stonden er in het KBIN 32 multifunctionele toestellen, die allemaal tweezijdig en in kleur konden drukken. De machines gebruiken papier om te drukken, te fotokopiëren of te faxen. In 2014 werden per VTE in het totaal 3097 vellen papier gebruikt, wat neerkomt op ongeveer 33,5 kg papier. Dit is een goed resultaat vergeleken met dit van de federale openbare diensten die EMAS ingevoerd hebben (40 kg/VTE volgens de benchmarking door het FIDO, 2012). Toch kunnen er blijkbaar nog meer inspanningen gebeuren.

De meeste diensten van het Instituut hebben al actie ondernomen om het papierverbruik te beperken: ze gebruiken minder of geen gedrukte documenten voor colloquia, voor expertiseverslagen, voor voorbereidingen voor evaluaties die alleen elektronisch beschikbaar zijn ...

In 2014 kocht het KBIN voor 100 % gerecycleerd A4 (80g) papier chloorvrij -kringlooppapier met FSC-keurmerk¹ en Europees Ecolabel.

Vooruitzichten cyclus 2015 - 2017

In eerste fase moeten we weten voor welke doeleinden op het Instituut papier verbruikt wordt, achterhalen welke diensten het meest papier verbruiken en alternatieven overwegen. De aankoopdienst zal 100 % gerecycleerd papier blijven aankopen. We zullen aandacht besteden aan het volume van de publicaties, en bovendien in het bijzonder aan de hiervoor gebruikte soorten papier en inkt. We zullen eveneens de hoeveelheid gekocht papier vergelijken met de hoeveelheid gedrukte vellen en fotocopies.

¹ De keurmerken FSC en PEFC verzekeren dat het hout of het papier van een duurzaam beheerd woud afkomstig is.

4.6 Biodiversiteit

Het KBIN ligt vlak naast een opmerkelijk landschap in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: het Leopoldspark. Het KBIN bezit en beheert een 7,50 are grote groene ruimte met een vrij brede fauna en flora.

Deze zone is opgedeeld in 4 zones:

- o Vóór het Huis Linden: grasperken, picknickplaats voor het personeel, schaduwrijke ruimte onder loofbomen, bloemenweide
- o Vóór de Kloostervleugel: grasperk met een schaduwrijke ruimte (onder een paardenkastanje)
- o Naast de Kloostervleugel: grasperk met loofbomen
- o Vóór het parkeerterrein van het De Vestel-gebouw: bosachtig gebied met picknickplaats voor bezoekers

In de hoge berm langs de oprit naar de parkeerplaats huist een bijenkolonie.

Een ploeg van drie tuiniers zorgt voor de omgeving van het terrein aan de Vautierstraat. Het Ecoteam voerde verschillende acties, met als resultaten een bijenhotel, een bloemenweide en een composthoop.

Bovendien is één van de speerpuntprojecten rond biodiversiteit in de stad het tonen van de realtimebeelden van het nest slechtvalken op de torens van de Sint-Michiels- en Sint-Goedelekathedraal.

Vooruitzichten cyclus 2015 - 2017

Het behoud van de biodiversiteit wordt een prioriteit, want het behoort integraal tot de belangrijkste opdrachten van het Instituut. Toch wilde het Instituut buiten zijn basisopdrachten geen specifieke doelstelling vooropstellen voor het milieu in zijn buurt, maar het zal er toch op toe zien dat er bij inrichtingprojecten met dit aspect rekening gehouden wordt.

4.7 Aankopen

Aankopen vereisen bijzondere aandacht, want ze zetten een hele reeks processen in gang, van grondstoffenverbruik tot afvalproductie. Deze aankopen beïnvloeden dus de acties.

Aankopen kunnen een bewustmakingsrol spelen bij de communicatie. Met een coherent en waardegericht aankoopbeleid stuurt het Instituut zowel binnenshuis als naar de buitenwereld een duidelijk signaal dat het zich als instelling zelf voor het milieu wil inzetten. Het meest betekenisvolle voorbeeld is dat het alleen voor 100 % gerecycleerd papier koopt.

Overigens is het onze plicht de omzendbrief over duurzame overheidsopdrachten van 16 mei 2014 na te leven. Daarom hebben we in onze aankoophandleiding een hoofdstuk opgenomen: "Hoe milieuaspecten in een bestelbon integreren?"

Vooruitzichten cyclus 2015 - 2017

Het gebruik van ecologische producten wordt een prioriteit voor de logistieke dienst. Bijzondere aandacht wordt besteed aan de naleving van de circulaire over duurzame overheidsopdrachten.

4.8 Communicatie

Communicatie rond milieu is een cruciaal punt bij een vrijwillige aanpak.

De interne communicatie wordt in goede verstandhouding verzorgd door het Ecoteam en de milieucoördinator, die naar iedereen e-mails over het thema versturen en acties op touw zetten.

In 2014 werd er binnenshuis gecommuniceerd over de invoering van het EMAS-systeem, over mobiliteit en over papier. Er werd een groep van vijf vrijwilligers (het Ecoteam) uit verschillende diensten samengesteld, die twee maal is samengekomen.

De hoeksteen van de externe communicatie is de milieuverklaring die op het internet zal gepubliceerd worden. Elk jaar brengt ze iedereen die dat wenst, op de hoogte van de evolutie van het milieumanagementsysteem.

Vooruitzichten 2015 - 2017

Het Ecoteam zal meermaals per jaar samen beraadslagen over gekozen thema's (papier, mobiliteit, voeding, afval). Deze vergaderingen hebben tot doel aan de milieucommunicatie dynamiek te geven en informatie te verschaffen over de EMAS-doelstellingen.

Dit wordt niet beschouwd als een doelstelling op zich, maar het maakt deel uit van de dynamiek van het

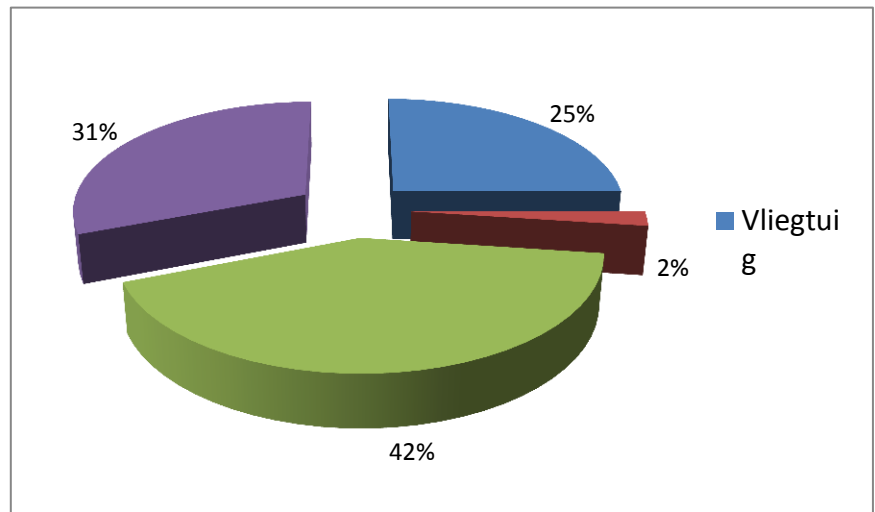
ECOTEAM
museum goes green

4.9 CO₂-uitstoot

De CO₂-uitstoot als gevolg van energieverbruik in de vorm van verwarming, elektriciteit en brandstof voor individuele auto's bij zendingen en dienstauto's, alsook de uitstoot als gevolg van zendingen naar het buitenland bedroeg in het jaar 2014 2 311,37 ton CO₂equivalent².

Vooruitzichten cyclus 2015 - 2017

We zullen de CO₂-uitstoot in 2015 blijven opvolgen. Via de mobiliteits- en energiedoelstellingen zullen we de waarde van deze indicator beïnvloeden.

Figuur 12. Verdeling van de CO₂-uitstoot volgens emissiebron

² De uitstoot waarden komen van het resultaat uit de rekening website CO2Logic.

4.10 Missies

- **Onze doelstelling:** Ontwikkeling en toename van onze activiteiten in de lijn van de duurzame ontwikkeling
- **Ons doel** De zendingen van het Instituut hebben intuïtief gezien een gunstige invloed op het milieu. De eerste stap is na te gaan of deze intuïtie te objectiveren.

Het valt niet te ontkennen dat de activiteiten van het KBIN mogelijkheden bieden voor een positieve actie voor het milieu. Maar vaak beheerst het Instituut geenszins de gevolgen die zijn activiteiten met zich mee brengen.

Door kennisverwerving en door collecties van specimens voor analyse te bewaren dragen we bij tot een beter begrip van ons milieu en in fine tot meer respect ervoor. Hiervoor spannen de operationele directie (OD) Aarde en Geschiedenis van het Leven en de OD Taxonomie en Fylogenie zich in; ze worden hierbij geholpen door de Dienst voor het Patrimonium.

Meer praktisch is het resultaat voor een groot deel van het werk van de operationele directie Natuurlijk Milieu, die noodzakelijke gegevens over de toestand van het milieu verschaft aan de beleidsvoerders, zodat ze verstandige beslissingen kunnen treffen op gebied van natuurbescherming en -behoud, zowel op zee als op het land. Zo moet het verkenningsvliegtuig helpen verhinderen dat olietankers hun tanks uitspoelen op zee. Het schip 'Belgica' biedt de Belgische wetenschappers een prachtig platform van waarop ze de biodiversiteit van de zee kunnen bestuderen. De laboratoria van het Instituut voeren doorgedreven chemische, biologische en moleculaire analyses uit op de verschillende bestanddelen van het milieu.

Door aan onderzoeksnetwerken of commissies deel te nemen, kan het Instituut milieugunstige oplossingen aanreiken. Het Instituut heeft bij voorbeeld een project ondersteund rond een soort scheepsverf die minder impact heeft op het mariene milieu, dit in het raam van de OSPAR-Commissie (rond de bescherming en het behoud van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan).

Ook de populairwetenschappelijke verspreiding van de verworven kennis is een activiteit die gunstig voor het milieu kan zijn. Hierover staat meer in punt 4.11: Invloed.

Het beste wat het KBIN voor duurzame ontwikkeling kan doen, is de kwaliteit van zijn onderzoek op peil houden of zelfs verhogen, omdat het met de zo verworven kennis invloed en macht verwerft, zodat het een ruim publiek kan aanspreken.

Vooruitzichten cyclus 2015 - 2017

We zullen de belangrijkste impacts op het milieu zo nauwkeurig mogelijk objectief moeten duiden. Voor deze eerste cyclus stellen wij ons als doel de middelen te definiëren waarmee we de schadelijke impacts kunnen beperken en de gunstige bevorderen. Bovendien zullen we in de milieuverklaring nog meer de nadruk leggen op die basisopdrachten die gunstig zijn voor het milieu en de duurzame ontwikkeling.

4.11 Invloed

- **Onze doelstelling:** De invloed van het Instituut benutten voor een grotere en grondiger bewustmaking rond duurzame ontwikkeling bij de actoren waarmee het Instituut interageert.

Door zijn opdrachten moet het Instituut met veel belanghebbenden interageren. Hierbij kunnen de medewerkers van het KBIN een invloed hebben op hun partners door de manier waarop ze hun gedachten uiteenzetten of zich gedragen. In die zin kan het Instituut een drijvende en stimulerende rol spelen, opdat allen er zich van bewust worden dat het belangrijk is dat ze bij hun keuzes en gedragingen met het milieuaspect rekening houden.

Sinds 2010, het jaar waarin het Instituut van Leefmilieu Brussel zijn eerste ster kreeg van het label 'Ecodynamische onderneming', hebben het Ecoteam en de preventieadviseur elke gelegenheid te baat genomen om de medewerkers en de externe contacten te motiveren om respect te hebben voor het milieu. We communiceerden rond acties van allerlei aard, zoals de 'operatie kameel', die het elektriciteitsverbruik tijdens de middagpauze moest verminderen, het aanleggen van een composthoop, het project 'greenprinting', het opzetten van een insectenhotel, het houden van een nest slechtvalken op het dak van de Sint-Michiels- en Sint-Goedelekathedraal, het inrichten van een beveiligde fietsenstalling, voordrachten over de middag rond diverse thema's, zoals afval ...

Bovendien is het Museum voor het Instituut een prachtig middel om het publiek bewust te maken rond natuurwetenschappen en, meer algemeen, rond het respect voor het milieu.

Vooruitzichten 2015 - 2017

Wat onze invloed betreft, heeft het museum zich tot doel gesteld de evenementen waaraan het meewerkt te analyseren en uit te zoeken wat de beste manier is om ons enthousiasme voor het respect voor het milieu over te dragen op onze partners en op het publiek in het algemeen. De hoeksteen van deze communicatie wordt de milieuverklaring of uittreksels ervan.

5 Validatieverklaring

AIB-Vinçotte International N.V.,

EMAS-milieuverificateur met registratienummer BE-V-0016,

geaccrediteerd voor de volgende activiteiten 1, 10, 11, 13, 16, 18, 19, 20 (excl. 20.51), 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30.2, 30.9, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 49, 52, 53, 55, 56, 58, 59, 60, 62, 63, 70, 71, 73, 74, 79, 80, 81, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 90, 94, 95, 96, 99 (NACE-code),

verklaart dat hij heeft geverifieerd of de hele organisatie zoals vermeld in de initële milieuverklaring 2015 van het KBIN, gesitueerd in de Vautierstraat,

voldoet aan alle eisen van verordening (EG) nr. 1221/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 inzake de vrijwillige deelname van organisaties aan een communautair milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS).

Met de ondertekening van deze verklaring, verklaar ik dat:

de verificatie en validering volledig overeenkomstig de voorschriften van de verordening (EG) nr. 1221/2009 zijn uitgevoerd,

uit het resultaat van de verificatie en validering blijkt dat er geen aanwijzingen zijn dat niet aan de toepasselijke wettelijke milieuvoorschriften is voldaan,

de gegevens en de informatie van de initële milieuverklaring 2015 van het KBIN, gesitueerd in de Vautierstraat, geven een betrouwbaar, geloofwaardig en juist beeld van alle activiteiten van de organisatie binnen de in de milieuverklaring vermelde reikwijdte.

Dit document is geen EMAS-registratie. De EMAS-registratie kan alleen worden gedaan door een bevoegde instantie in de zin van verordening (EG) nr. 1221/2009. Dit document wordt niet gebruikt als een zelfstandig stuk openbare communicatie.

Gedaan te Brussel op ___/___/2015

Bart JANSSENS
Voorzitter Certificatiecommissie

Datum van de volgende Milieuverklaring: november 2016

Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen

Vautierstraat, 29 - 1000 Brussel
T +32 (0)2 627 42 11
info@ natuurwetenschappen.be
www.naturalsciences.be

Milieucoördinatie: benoit.vandervaeren@belspo.be

Publicatie beschikbaar op: www.naturalsciences.be

Datum van publicatie: november 2015